

I. C-483/16 - Sziber ügy

Akként kell-e értelmezni a következő európai uniós jogi normákat, nevezetesen az Európai Közösség Alapító Szerződése (Római Szerződés) 129a. cikkelye (1) és (2) bekezdését a (3) bekezdésre is tekintettel, az Európai Unió Alapjogi Chartája (2012/C 326/02) 38. cikkét, a Tanácsnak a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.)¹ 7. cikke (1) és (2) bekezdéseit a 8. cikkére is figyelemmel, az Európai Parlament és a Tanács fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.)² (47) preambulumbekzdését, mint amely uniós normák kizárják az olyan nemzeti jogi szabályozást és annak alkalmazását, amely többletkövetelményt támaszt az olyan fogyasztó hiteladós peres fél (felperes vagy alperes) adósok hátrányára, akik 2004. május 1-je és 2014. július 26. napja között kötöttek egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjmelést lehetővé tevő tisztességtelen szerződéses kikötéssel illetve árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen szerződési előírással érintett fogyasztói hitelszerződést, azzal, hogy e többletkövetelmények szerint ezen előbbi fogyasztói szerződések érvénytelenségével kapcsolatos bírósági jogérvényesítés eredményességéhez, mindenekelőtt a kereset érdemi bírósági tárgyalásához kötelezően előírt tartalmú polgári peres beadvány, elsősorban kereset, keresetmódosítás vagy alperesi érvénytelenségi kifogás (a fogyasztó marasztalásával szemben), annak módosítása, alperesi viszontkereset, annak módosítása benyújtása kötelező, miközben más nem fogyasztó hiteladós peres félnek és más azonos időszakban nem előbbi típusú hitelszerződéseket megkötő fogyasztó hiteladós peres félnek nem kell ilyen meghatározott tartalmú beadványt benyújtani?

Akként kell-e értelmezni az 1. pontban felsorolt európai uniós jogi normákat, mint amelyek – akkor is, ha az 1. pontbeli, e 2. pontbelinél általánosabb kérdésre igenlő, illetve akkor is, ha nemleges a Bíróság válasza – kizárják az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres félnél a következő kötelező többletkövetelmények alkalmazását (a.)–c.): a bírósági peres eljárásban az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres fél (felperes vagy alperes) által benyújtandó kereset, keresetmódosítás vagy alperesi érvénytelenségi kifogás (a fogyasztó marasztalásával szemben), annak módosítása, alperesi viszontkereset, annak módosítása csak akkor tárgyalható, érvényesíthető érdemben, ha abban nem kizárólag az 1. pont szerinti fogyasztói hitelszerződések teljes vagy részleges érvénytelenségének bírósági megállapítását kéri a fél, hanem a teljes érvénytelenség jogkövetkezménye bírósági alkalmazását is – miközben más nem fogyasztó hiteladós peres félnek és más azonos időszakban nem előbbi típusú hitelszerződéseket megkötő fogyasztó hiteladós peres félnek nem kell ilyen meghatározott tartalmú beadványt benyújtani?

a bírósági peres eljárásban az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres fél (felperes vagy alperes) által benyújtandó kereset, keresetmódosítás vagy alperesi érvénytelenségi kifogás (a fogyasztó marasztalásával szemben), annak módosítása, alperesi viszontkereset, annak módosítása csak akkor tárgyalható, érvényesíthető érdemben, ha abban az 1. pont szerinti fogyasztói szerződések teljes érvénytelenségének bírósági megállapítása mellett a teljes érvénytelenség jogkövetkezményei közül nem a szerződéskötést megelőző eredeti állapot bírósági helyreállítását kéri – miközben más nem fogyasztó hiteladós peres félnek és más azonos időszakban nem előbbi típusú hitelszerződéseket megkötő fogyasztó hiteladós peres félnek nem kell ilyen meghatározott tartalmú beadványt benyújtani?

II. C-38/17 - GT ügy

„Összeegyeztethető-e a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításához fűződő európai uniós feladatokkal és a törvény előtti egyenlőséggel, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjoggal, valamint a 93/2013 EK Irányelv Preambuluma egyes részeivel („...mivel a Közösség két programja, nevezetesen a fogyasztóvédelemmel és a fogyasztók tájékoztatásával kapcsolatos program kiemelte a fogyasztóvédelem fontosságát a szerződésben alkalmazott tisztességtelen feltételek vonatkozásában; mivel ezt a védelmet vagy a Közösség szintjén összehangolt, vagy közvetlenül a Közösség szintjén hozott törvényi és rendeleti rendelkezéseknek kell biztosítaniuk; mivel az e két programban "A fogyasztók gazdasági érdekeinek védelme" címszó alatt megállapított elv szerint az áruk megvásárlóit és szolgáltatások igénybe vevőit meg kell védeni attól, hogy az eladó vagy a szolgáltató visszaéljen hatalmával és különösen az egyoldalú szabványszerződésekkel, valamint az alapvető fogyasztói jogoknak a szerződésekből való tisztességtelen kizárásával szemben kell megvédeni őket; mivel a fogyasztók hatékonyabb védelme a tisztességtelen feltételekre vonatkozó egységes jogszabályok elfogadásával érhető el; mivel e jogszabályokat az eladók és szolgáltatók, valamint a fogyasztók közötti valamennyi szerződésre alkalmazni kell; mivel ennél fogva a munkavállalási szerződéseket, az öröklési jog, a családi jog, valamint a gazdasági társaságok létrehozásával és létesítő okiratával kapcsolatos szerződéseket ki kell zárni ennek az irányelvnek a hatályából; mivel a fogyasztónak egyenértékű védelemben kell részesülnie akár szóban, akár írásban kötötték meg a szerződést, függetlenül attól, hogy az utóbbi esetben a szerződési feltételeket egy vagy több irat tartalmazza; mivel ugyanakkor a tagállamok nemzeti jogszabályainak jelenlegi állapotában csak egy részleges harmonizáció tervezhető; mivel ez az irányelv csak a kifejezetten nem egyedi szerződési feltételekkel foglalkozik; mivel a tagállamok számára meg kell hagyni azt a lehetőséget, hogy a Szerződés rendelkezéseinek tiszteletben tartásával saját nemzeti jogszabályaikban az ebben az irányelvben előírtaknál szigorúbb rendelkezésekkel biztosítsanak magasabb szintű védelmet a fogyasztóknak;..., mivel a szerződéseket egyszerű, érthető nyelven kell megfogalmazni; mivel a fogyasztó számára lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse az összes feltételt; és mivel kétség esetén a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezést kell irányadónak elfogadni;...”)

végül a 93/2013 EK Irányelv 4. cikke (2) bekezdésével és 5. cikkével az olyan tagállami jogi szabályozás, joggyakorlat, amely (a. és/vagy b.) nem teszi kötelezővé a fogyasztóval szerződő fél számára a szerződés érvényességi feltételeként, hogy a szerződés elsődleges tárgyát képező világos és érthető szerződési feltételt – ideértve a deviza alapú hitel folyósítási devizaárfolyamát is - már a szerződéskötést megelőzően megismertesse a fogyasztóval, ahhoz hogy ne legyen semmis a megállapodás. megengedi a fogyasztóval szerződő félnek, hogy csak akkor közölje (pl. külön dokumentumban) a szerződés elsődleges tárgyát képező világos és érthető szerződési feltételt – ideértve a deviza alapú hitel folyósítási devizaárfolyamát is - amikor a fogyasztó már visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt a szerződés teljesítésére, s ettől még nem tekinti semmisnek a szerződést.

III. C-51/17 – Illyés és Kis ügy

„Az Irányelv 3. cikk (1) bekezdésében írt egyedileg meg nem tárgyalt feltételnek minősül-e és ekként az Irányelv hatálya tartozik-e az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő az a szerződési feltétel, amely az árfolyamrést és ezzel együtt az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségét is előíró tisztességtelen szerződési feltétel kiesése miatt, a szerződések tömegét érintő érvénytelenségi perekre tekintettel végrehajtott jogalkotási beavatkozás következtében ex tunc hatállyal vált a szerződés részévé? x Amennyiben az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel az Irányelv hatálya alá tartozik, úgy az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésében foglalt kizáró szabályt úgy kell-e érteni, hogy az vonatkozik az olyan, a Bíróság C-92/11. „RWE Vertrieb AG” ítéletének 26. pontjában meghatározott kógens jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő szerződési feltételre is, amely jogszabályi rendelkezést a szerződés megkötését követően hoztak meg vagy léptettek hatályba? Ugyanazon kizáró szabály alkalmazási körébe vonandó-e az olyan szerződési feltétel is, amely a szerződéskötést követően vált ex tunc hatállyal a szerződés részévé, egy a szerződés teljesíthetlenségét eredményező tisztességtelen feltétel okozta érvénytelenséget orvosló kötelező jogszabályi rendelkezés folytán?

Amennyiben az előzőekben feltett kérdésekre adott válasz szerint az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelensége vizsgálható, az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésében említett világos és érthető megfogalmazás követelményét úgy kell-e érteni, hogy a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettségnek a tényállási részben ismertetett teljesítése is kielégíti e követelményeket, vagy a szerződéskötés időpontjában a pénzügyi intézmény által ismert, illetve általa hozzáférhető és a fogyasztó kockázatát érintő adatokat is közölni kell?

Az egyértelműség és átláthatóság követelménye, valamint az Irányelv melléklete 1. pont i) alpontjában foglaltak szempontjából van-e jelentősége az Irányelv 4. cikk (1) bekezdése értelmezése körében annak, hogy a szerződéskötéskor a szerződésben az utólag, évekkel később tisztességtelennek bizonyult egyoldalú módosítási jogra és az árfolyamrésre vonatkozó szerződési feltételek az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltétellel együtt szerepeltek, amelyek kumulatív hatásaként a fogyasztó ténylegesen egyáltalán nem láthatta előre fizetési kötelezettségei mikénti alakulását, és változásának mechanizmusát? Vagy az utólag már tisztességtelennek kimondott szerződési feltételeket az árfolyamkockázatot telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálata során figyelmen kívül kell hagyni?

Amennyiben a nemzeti bíróság az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségét megállapítja, a jogkövetkezmény nemzeti jog szabályai szerinti levonása során köteles-e hivatalból, a felek kontradiktórius eljárásban való megvitatási jogának tiszteletben tartása mellett figyelembe venni olyan további szerződési feltételek tisztességtelenségét is, amelyekre a felperesek keresetükben nem hivatkoztak? A Bíróság ítélezési gyakorlata szerinti hivatalbóliság vonatkozik-e arra az esetre is, ha a fogyasztó a felperes, vagy a rendelkezési jognak az eljárás egészében elfoglalt helyére és az eljárás sajátosságaira figyelemmel a rendelkezési elv olyan szabálynak minősül, amely adott esetben a hivatalbóli vizsgálatot kizárja?”

IV. A C-118/17 - Dunai ügy

1. Úgy kell-e értelmezni az Európai Bíróság C-26/13. sz. ügyben hozott ítéletének 3. pontját, hogy a nemzeti bíróság akkor is orvosolhatja egy fogyasztói szerződés érvénytelenségét, ha a szerződés érvényben tartása ellentétes a fogyasztó gazdasági érdekeivel ?

2. Összeegyeztethető-e a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításához fűződő európai uniós feladatokkal és a törvény előtti egyenlőséggel, a diszkrimináció tilalmával, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjoggal, ha egy tagállam parlamentje törvénnyel módosít azonos típusú fogyasztói polgári jogi szerződéseket ?

2/a.) Az előbbi kérdésre adott igenlő válasz esetén összeegyeztethető-e a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításához fűződő európai uniós feladatokkal és a törvény előtti egyenlőséggel, a diszkrimináció tilalmával, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjoggal, ha egy tagállam parlamentje törvénnyel módosít deviza alapú hitelszerződéseket egyes részleteiben fogyasztóvédelmi jogi tartalommal, de összességében a fogyasztóvédelmi méltányos érdekekkel ellentétes azon jogkövetkezésményt kiváltva, hogy a módosítások folytán a kölcsönszerződés érvényes marad és a fogyasztó továbbra is köteles viselni az árfolyamkockázat okozta terheket ?

3.) Összeegyeztethető-e fogyasztói szerződést érintő tartalom esetén a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításához fűződő európai uniós feladatokkal, minden polgári jogi kérdésben pedig a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjoggal, ha egy tagállam legfelsőbb bírói szerve, annak jogegységi tanácsa minden bíróságra kötelező ún. „polgári jogegységi határozatokkal” irányítja az eljáró bíróság ítélkezési gyakorlatát?

3/a.) Az előbbi kérdésre adott igenlő válasz esetén: összeegyeztethető-e fogyasztói szerződést érintő tartalom esetén a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításához fűződő európai uniós feladatokkal, minden polgári jogi kérdésben pedig a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjoggal, ha egy tagállam legfelsőbb bírói szerve, annak jogegységi tanácsa minden bíróságra kötelező ún. „polgári jogegységi határozatokkal” irányítja az eljáró bíróság ítélkezési gyakorlatát, amennyiben a jogegységi tanács bírói tagjainak kijelölése nem átlátható módon, nem előre meghatározott előírások szerint történik és a jogegységi tanács eljárása nem nyilvános, utólag sem megismerhető, ideértve a felhasznált szakértői anyagok, jogirodalmi műveket, az egyes tagok szavazatát, párhuzamos vagy különvéleményét ?”

V. A C-126/17 - Czakó ügy

A kölcsönszerződés összegének meghatározásakor a 93/13. EKG irányelv 4. cikk (2) bekezdése és 5. cikke által elvárt világos és érthető kritériumoknak megfelel-e a perbeli szerződés I/1. és II/1. pontjaiban foglalt olyan megfogalmazás, amely a 64.731 CHF-ben meghatározott összeget tájékoztató jellegűként jelöli meg, míg a legfeljebb 8.280.000 Ft összeget finanszírozási igényként és a fogyasztóval szerződő fél jognyilatkozatához, illetve nyilvántartásában lévő adatokhoz köti a kölcsönszerződés összegének meghatározását.

Amennyiben a szerződés I/1. és II/1. pontjainak meghatározása nem meríti ki a világos és érthető feltételek fogalmát, és a rendelkezések tisztességtelensége vizsgálható, a

4. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben valamely deviza alapú kölcsönszerződésben a szerződés tárgya, azaz a kölcsönösszeg és a törlesztő részletek (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján)

(1) a követelés pénznemében tételesen összegként (amely kizárólag 0 és 9 közé eső számjegyekből álló karaktersorozatot jelent), a teljesítés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(2) a teljesítés pénznemében tételes összegként, a követelés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(3) a követelés pénznemében és a teljesítés pénznemében is legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(4) a követelés pénznemében egyáltalán nem, a teljesítés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(5) a teljesítés pénznemében egyáltalán nem, a követelés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

4.1.A fenti 4.(5) pont körében, amennyiben nem szükséges bármilyen tételes összeget meghatározni a kölcsönszerződésbe foglaltan annak megkötésekor, az egyértelmű kiszámíthatóság biztosított-e a kölcsönösszeg tekintetében a kölcsönszerződés megkötésekor, amennyiben (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján)

(1) a kölcsönszerződés semelyik pénznemben sem tartalmazza a kölcsönösszeget tételesen,

(2) a kölcsönszerződés a teljesítés pénznemében a fogyasztó finanszírozási igényét vagy a folyósítási limitet tartalmazza tételesen,

(3) a kölcsönszerződés a teljesítés pénznemében egyértelműen kiszámítható módon nem tartalmazza a kölcsönösszeget, továbbá

(4) a kölcsönösszeg követelés pénznemében történő egyértelmű kiszámíthatósága kapcsán a kölcsönszerződésben hivatkozott számtani elem nem egzakt, hanem csupán egy felső határérték: a teljesítés pénznemében tételesen megadott fogyasztói finanszírozási igény vagy folyósítási limit?

4.2.

4.2.1. Amennyiben nem szükséges tételes összegeket kölcsönszerződésbe foglaltan biztosítani annak megkötésekor, akkor az egyértelmű kiszámíthatóság körében

(1) jogilag elvárt a szerződés tárgyának, azaz a kölcsönösszegnek és - változó kamatozású termék esetén az első kamatperiódusban alkalmazandó - törlesztő részleteknek a mértékét egyértelműen és a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában kiszámítható módon a kölcsönszerződésben meghatározni; vagy

(2) az is elegendő, ha annak megkötésekor, a kölcsönszerződés olyan, objektív módon azonosítható paramétereket tartalmaz, amelyekből ezen adatok (a szerződés tárgya és a törlesztő részletek) kiszámíthatóak lesznek egy jövőbeni időpontban (azaz a kölcsönszerződésbe - annak megkötésekor - kizárólag a jövőbeni egyértelmű kiszámíthatóságot biztosító paraméterek kerülnek rögzítésre)?

4.2.2. Amennyiben az is elegendő, ha egy jövőbeni időpontban lesznek kiszámíthatóak a szerződés tárgya, azaz a kölcsönösszeg és - változó kamatozású termék esetén az első kamatperiódusban alkalmazandó - törlesztő részletek mértéke a követelés pénznemében, akkor ezen jövőbeni időpont (amely értelemszerűen a szerződéses

az ún. devizaadós társadalmi csoport és a bankrendszer) feltételezett sérülékenységeinek; vagy (3) egyes gazdaságilag közvetlenül nem érintett harmadik személyek vagy csoportok érdekeinek, így pl. annak, hogy a semmisség következtében az ún. devizaadós társadalmi csoport tagjai végeredményben, a számszaki elszámolást figyelembe véve akár túlnyomórészt jobban is járhatnak az ún. forintadós társadalmi csoport tagjainál?

3. A 93/13 EGK irányelv 3. cikk (1) bekezdése, 4. cikk (2) bekezdése, 5. cikke, és 6. cikk (1) bekezdése (azaz a tisztességtelenség megítélése és annak jogkövetkezménye) szempontjából az árfolyamkockázat viselését a fogyasztóra hárító feltétel (azaz a kockázatviselést szabályozó szerződéses rendelkezés/ek összessége/) minősülhet-e több feltételnek?

4. A 93/13 EGK irányelv 6. cikk (1) bekezdése (miszerint a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve) értelmezhető-e akként, hogy adott feltétel (nem annak bizonyos szakasza, hanem a teljes vizsgált feltétel) lehet úgy teljes mértékben tisztességtelen avagy egyszerre részben tisztességes és részben tisztességtelen, hogy az részben

alkalmazható, azaz abból (pl. egyéni bírói mérlegelés függvényében) bizonyos mértékig kötelezettségek származhatnak a fogyasztóra nézve (azaz hatását tekintve mindkét esetben csak bizonyos mértékig tisztességtelen), pl. bírósági határozat, nemzeti jogszabály által meghatározott speciális jogkövetkezmény, jogszabályi vagy jogegységi határozati rendelkezés alkalmazásán keresztül?

4.1. Feltéve, hogy a 93/13 EGK irányelv 6. cikk (1) bekezdése értelmezhető akként, hogy adott teljes feltétel lehet úgy teljes mértékben tisztességtelen avagy egyszerre részben tisztességes és részben tisztességtelen, hogy az részben alkalmazható, azaz abból bizonyos mértékig kötelezettségek származhatnak a fogyasztóra nézve (azaz hatását tekintve mindkét esetben csak

bizonyos mértékig tisztességtelen); az, hogy a szerződés elsődleges tárgyát meghatározó vizsgált feltétel tisztességtelensége okán a teljes kölcsönszerződés érvénytelennek minősül, járhat-e olyan következménnyel, hogy a számszaki elszámolás tekintetében összességében hátrányosabb helyzetbe kerül a fogyasztó és kedvezőbbé a másik professzionális szerződő fél, mintha a szerződés elsődleges tárgyát meghatározó vizsgált feltétel tisztességtelensége okán a kölcsönszerződés csupán részben minősülne tisztességtelennek (miszerint a szerződés további feltételi változatlan tartalommal továbbra is kötik a feleket)?

5.1. Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, miszerint a kölcsönszerződés alapján teljesítendő törlesztőrészlet összege meghaladhatja a másik professzionális szerződő fél által lefolytatott hitelképességi vizsgálat keretében bevizsgált fogyasztói jövedelem összegét, tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást írhat elő és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

5.2. Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses rendelkezés, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, miszerint a kölcsönszerződés alapján mindenkor fennálló

tőketartozás összege meghaladhatja a másik professzionális szerződő fél által lefolytatott hitelképességi vizsgálat keretében bevizsgált, a fogyasztó rendelkezésére álló fedezeti vagyon értékét, tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást ír elő és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

5.3. Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, miszerint (1) az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, (2) az árfolyamváltozás lehetősége valós, vagyis a kölcsönszerződés futamideje alatt is bekövetkezhet, (3) annak köszönhetően a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet, (4) az árfolyamváltozás kapcsán nem csak a törlesztő részlet összege, hanem a tőketartozás összege is korlátozás nélkül megnőhet, (5) a lehetséges veszteség végtelen nagyságú, (6) a szükséges biztonsági intézkedések hatása korlátozott és folyamatos figyelmet kíván, (7) amelyet a másik professzionális szerződő fél nem vállal biztosítani, tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást írhat elő és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

5.4. Különös tekintettel arra, hogy elképzelhető, akár létező tagállami bírói gyakorlat vagy jogszabály szerinti következtetés szerint a deviza alapú kölcsönszerződések esetében a fogyasztó az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték miatt adósodott el devizában, aminek ellenében kizárólagosan ő viseli az árfolyamváltozás hatásait, továbbá arra, hogy szintén elképzelhető, akár létező tagállami bírói gyakorlat vagy jogszabály szerinti következtetés szerint a szerződési terheknek a kölcsönszerződés megkötését követő – előre nem látható – egyoldalú eltolódása a tisztességtelenség körében nem értékelhető, tekintettel arra, hogy a semmisségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia, továbbá tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást írhat elő és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, illetve az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható, hanem annak fogyasztó által értékelhetővé tétele is; tisztességesnek, azaz

világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján a másik professzionális szerződő fél által (egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett és alkalmazott, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezett figyelemfelhívást az árfolyamváltozás futamidő (legalább kezdőidőszaka)

alatt várható iránya, minimális és/vagy maximális mértéke tekintetében (pl. a forward árfolyamszámítás módszertanára és/vagy a kamatparitás elvére alapítottan /amelynek értelmében a deviza alapú kölcsönök tekintetében a kamatelőny, azaz a LIBOR vagy az EURIBOR kamat BUBOR kamatnál alacsonyabb szintje, nagy biztonsággal prognosztizálható

árfolyamvesztéshez vezet fogyasztói oldalon, azaz a teljesítés pénznemének árfolyama romlik a követelés pénznemének árfolyamához képest/)?

5.5. Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, amely egzakt módon (pl. legalább a fogyasztó által vállalt

futamidővel azonos időtartamot felölelő, a teljesítés- és a követelés pénznemek árfolyamainak egymáshoz viszonyított múltbeli alakulását tartalmazó adatsor/grafikon számszerűsítve) bemutatja az árfolyamkockázat fogyasztóra hátrításából várhatóan eredő valós adósi kockázatot, tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást írhat elő és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

5.6. Különös tekintettel arra, hogy elképzelhető, akár létező tagállami bírói gyakorlat vagy jogszabály szerinti következtetés alapján a deviza alapú kölcsönszerződések esetében a fogyasztó az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték miatt adósodott el devizában, aminek ellenében kizárólagosan ő viseli az árfolyamváltozás hatásait, továbbá tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást írhat elő és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, illetve az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható, hanem annak fogyasztó által értékelhetővé tétele is; tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, amely egzakt módon (pl. legalább a fogyasztó által vállalt futamidővel azonos időtartamot felölelő múltbeli adatokra alapítottan kifejezetten és számszerűsítve) bemutatja a forintkölcsönök esetében alkalmazott BUBOR és a deviza alapú kölcsönök esetében alkalmazott LIBOR vagy EURIBOR közötti várható kamatnyereség mértékét?

6. A törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel tisztességességének megítélése körében a bizonyítási teher mennyiben terheli a fogyasztót és/vagy a másik professzionális szerződő felet annak megítélése körében, hogy a fogyasztónak az őt visszavonhatatlanul kötelező tárgybeli szerződéses feltétel vonatkozásában az alapos megismerésre volt-e tényleges lehetősége a kölcsönszerződés megkötését megelőzően (93/13 EKG irányelv 3. cikk (3) bekezdés és Melléklet 1.i) pont)?

7. Olyan szolgáltatóknak tekintendők-e a saját devizaárfolyamot alkalmazó, a fogyasztókkal szerződő professzionális szerződő fél hitelintézetek a deviza alapú kölcsönszerződések tekintetében - azaz olyan tranzakciók tekintetében, amelyek olyan szolgáltatásokra vonatkoznak, amelyek ára pénzügyi árfolyamingadozásokhoz kapcsolódik - akik az ár alakulására nem képesek befolyást gyakorolni (93/13 EKG irányelv, Melléklet 2.c) pont)?

VIII. C-511/17 - Lintner ügy

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 36.G.42.055/2016/14.

(1) Akként kell-e értelmezni a tisztességtelenségi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését – figyelembe véve a kötelező jogi képviseletet előíró nemzeti szabályozást is –, hogy vizsgálni kell minden egyes szerződési feltételt külön-külön abból a szempontból, hogy az tisztességtelenségnek minősülhet-e függetlenül attól a körülménytől, hogy a keresetben megjelölt igény elbírálásához tényleg szükség van-e a szerződés összes feltételének vizsgálatára?

(2) Vagy az (1) pontban megfogalmazottakkal ellentétben akként kell-e értelmezni a tisztességtelenségi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az igény alapját képező feltétel tisztességtelen jellegének értékeléséhez kell vizsgálni a szerződés minden egyéb feltételét?

(3) Amennyiben a (2) pontban meghatározott kérdésre a válasz igen, akkor ez jelentheti-e azt, hogy a szerződés egészének vizsgálata az adott feltétel tisztességtelenségének megállapíthatósága céljából szükséges, ezért nem a keresettel támadott szerződéses feltételtől függetlenül, önállóan vizsgálandó minden egyes pont tisztességtelensége?

IX. C- 621/17 – Kiss ügy

Kúria Pfv.VII.22.444/2016/11.

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: irányelv) 4. cikk (2) bekezdésében, illetve 5. cikkében írt világos és érthető megfogalmazás követelményei úgy kell-e értelmezni, hogy annak eleget tesz a fogyasztói kölcsönszerződésben egyedileg meg nem tárgyalta olyan szerződési feltétel, amely a fogyasztót terhelő költség, jutalék, díj (a továbbiakban együtt: költség) összegét, annak kiszámítási módját, teljesítésének idejét pontosan meghatározza, anélkül azonban, hogy rögzítené, az adott költség milyen konkrét szolgáltatás ellenértéke; avagy a szerződésnek tartalmaznia kell azt is, hogy az adott költség milyen meghatározott szolgáltatás ellenértéke? Utóbbi esetben elegendő-e, ha a költség elnevezéséből következtetni lehet a nyújtott szolgáltatás tartalmára?

Az irányelv 3. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára a perbeli ügyben alkalmazott olyan költség kikötése, amelyért nyújtott konkrét szolgáltatás a szerződés alapján egyértelműen nem azonosítható be?

xx

Az **EUMSZ 267. cikke**, valamint az EURÓPAI BÍRÓSÁG kialakult ítélkezési gyakorlata szerint az EURÓPAI BÍRÓSÁG előzetes döntéshozatali eljárásban hozott döntése a vitatott uniós jog értelmezését illetően **a kérdést feltevő tagállami bíróságra kötelező**. Az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott döntéssel az EURÓPAI BÍRÓSÁG egyértelműsíti és meghatározza az uniós szabályok jelentését és hatályát úgy, ahogyan annak már annak hatályba lépésétől fogva értelmezni és alkalmazni kell vagy kellett volna (**C-92/11 „RWE” ítélet 58. pont**).

A **3/2005. (XI.14.) PK-KK vélemény** szerint ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben – azonos tényekre alapítottan – az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság az **1952. évi III. törvény** (a továbbiakban **Pp. 152. § (2)**) bekezdés megfelelő alkalmazásával, ennek az ügynek az érdemi elbírálására kiható előzetes eljárásnak a befejezéséig felfüggesztheti a per tárgyalását.

Erre tekintettel a **Pp. 152. § (2)** bekezdésére figyelemmel az Európai Unió Bírósága előtt a **xxx** szám alatt iktatott előzetes döntéshozatali eljárások jogerős befejezéséig jelen szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló per tárgyalásának felfüggesztése szükséges és indokolt.

X. C-34/18 Lovasné Tóth ügy Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.337/2017/9.

(1) Az irányelv melléklete 1. pontjának q) alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy az általánosan és minden további vizsgálódást szükségtelenné tevő módon közrendi szabály rangjával bíró uniós normaként tiltja általános vagy egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételként a bizonyítási kötelezettséget a fogyasztónak minősülő adósra átfordító célú vagy ilyen hatású szerződéses rendelkezés hitelező általi kikötését?

(2) Amennyiben az irányelv melléklete 1. pontjának q) alpontja alapján a szerződési feltétel célját és hatását is értékelni kell, megállapítható-e az olyan szerződési feltétel fogyasztói jogokat akadályozó hatása,

- amelyre figyelemmel a fogyasztónak minősülő adós alappal feltételezi, hogy a szerződést a maga egészében, valamennyi feltételre kiterjedően a hitelező által követelt módon és mértékben teljesítenie kell abban az esetben is, ha meggyőződése szerint a hitelező által kért szolgáltatással részben vagy egészben nem tartozik,*
- illetve amelynek az a hatása, hogy a fogyasztót korlátozza vagy elzárja a méltányos tárgyaláson alapuló vitarendezési módtól, mert a hitelezőnek elegendő*

*erre a szerződési feltételre hivatkozni ahhoz, hogy a jogvitát lezártnak tekintse?
Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.337/2017/9.*

(3) Amennyiben az irányelv mellékletében felsorolt tartalmú szerződési feltételek tisztességtelenségéről is az irányelv 3. cikk (1) bekezdésében írt szempontok szerint kell dönten, ebben az esetben megfelel-e az irányelv 5. cikkében foglalt világos és érthető megfogalmazás elvének a szerződés teljesítésével, a hitelezővel szembeni peres és peren kívüli viták rendezésével, illetőleg az igényérvényesítéssel kapcsolatos fogyasztói döntéseket befolyásoló olyan feltétel, amely nyelvtanilag ugyan világos, de joghatása csak a nemzeti jogszabályok értelmezésével állapítható meg, amelyben egységes bírói gyakorlat a szerződéskötés időpontjában nem volt, és az ezt követő években sem alakult ki?

(4) Úgy kell-e értelmezni az irányelv mellékletének 1.m) pontját, hogy az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben is lehet tisztességtelen, ha az a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel egyoldalúan a fogyasztó teljesítése szerződésszerűségének megítélésére, és ezt a fogyasztó még a szerződő felek bármelyikének teljesítése előtt magára nézve kötelezőnek elismeri?